

MILJÖREDOVISNING 2021

Uppföljning av lokala miljömål och stadens sammantagna miljöarbete

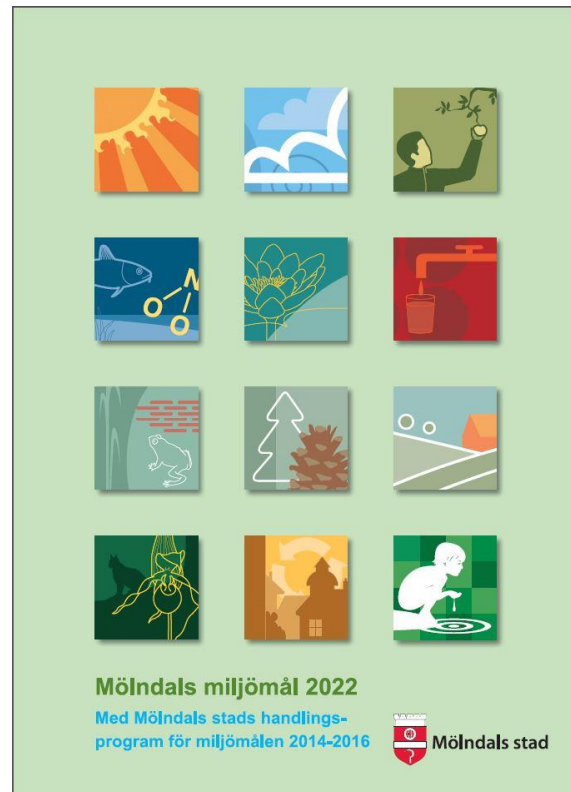
Miljömålsbedömning

Max 2,9 ton växthusgasutsläpp per person: I relation till befolkningen låg utsläppen av växthusgaser 2019 på 2,2 ton per person. Utsläppen inom Mölndals territorium har minskat med 54 procent sedan 1990. Minskningen har dock avstannat och tre fjärdedelar av utsläppen kommer nu från transportsektorn. För att minska dessa behöver staden och andra aktörer planera för ett transportsnålt samhälle och verka för en omställning av fordonsflottan. **Målet bedöms som uppfyllt.**

Halter av kvävedioxid: Med största sannolikhet klaras miljömålsgränserna vid alla stadens förskolor och de allra flesta skolor och bostäder och utsläppen minskar över tid. Det finns fortfarande Mölndalsbor som utsätts för alltför höga halter och målsättningarna klaras inte för bostäder nära trafikerade vägar. I de nya detaljplaner som arbetats med under 2021 är bedömningen att miljömålsgränserna klaras. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Halter av partiklar: Även för partiklar bedöms miljömålsgränserna klaras vid förskolor och de allra flesta skolor och bostäder. Men målsättningarna klaras inte alltid vid nya exploateringar och minskningen av utsläpp har avstannat. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Farliga ämnen i barns vardag: I Mölndals stads verksamheter med barn, specifikt inom förskola, familjedaghem och fritids, pågår ett kontinuerligt arbete med konceptet "Friska miljöer i förskolan". Även verksamheter som städ, vaktmästeri och måltid arbetar

Miljömålsbedömningen avser Mölndals lokala miljömål. För kompletta måltexter, se "Mölndals miljömål 2022"

kontinuerligt för att minimera kemikalier. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Bedöma och behandla förorenade områden: Staden arbetar aktivt för att bedöma och åtgärda förorenade områden. Tre objekt har kunnat avföras från miljömålslistan under året då de undersökts färdigt och inga åtgärder bedömts nödvändiga. Statliga medel för åtgärd av den tidigare kemtvätten i Skäggered har beviljats för perioden 2021-2025 och åtgärder påbörjas under 2022. En ny ansökan om statliga bidrag för fyra stycken objekt skickades in i slutet av året. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Tillskott av övergödande ämnen i åarna: Inga nya uppgifter finns tillgängliga. För åren 2015-2019 är medelvärdet för tillskott av kväve och fosfor till Lindomeån 38,2 respektive 1,86 ton. För Mölndalsån är medelvärdet för tillskott av näringsämnen 44,8 ton kväve och 1,96 ton fosfor. Fosfor i Mölndalsån visar en positiv trend, i övrigt minskar inte transporten av näringsämnen till målvärdena. **Målet bedöms som inte uppfyllt**

Anslutna fastigheter inom VAIO: Under 2021 anslöts ytterligare fem fastigheter till vatten och avlopp i Tulebo by. Arbetet är försenat mot planen pågående, med färdiga planer för utbyggnad 2022. Totalt har runt 275 fastigheter anslutits sedan 2013, varav ca 155 inom VAIO. **Målet bedöms som nära uppfyllt.**

Samverkan inom vatten för god ekologisk status: Under året har beslut om stärkt vattenstrategiskt arbete fattats, med fokus både på organisationen och på samverkan inom avrinningsområden. Syftet är att öka den strategiska samverkan i stadens vattenförvaltningsarbete. Samverkan fortsätter också inom vattenråden och i dagvattenarbetet. **Målet bedöms som nära uppfyllt.**

Skyddade grundvattenförekomster: Alla fyra grundvattenförekomster som finns i Mölndal har god kemisk och kvantitativ status, men det finns en risk för försämring av kemisk status framöver, vilket bör hanteras. Dessa bedöms dock inte vara aktuella som dricksvattentäkter. Nytt vattenskyddsområde för Rådasjön och Norra Långevattnet ligger hos länsstyrelsen för beslut. **Målet bedöms som inte aktuellt.**

Information om enskilda brunnar: Under 2021 har staden arbetat med dricksvatteninformation i samband med tillsyn av enskilda avlopp. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Ny- eller återskapa våtmarker: En ny våtmark har påbörjats under 2021, med syfte att öka förutsättningar för biologisk mångfald och stärka ekosystemtjänster. Tidigare har en

våtmark skapats vid Lindomeån för att minska näringsläckage till ån. **Målet bedöms som nära uppfyllt.**

Nya biotopskyddsområden i skog: Ett underlag med förslag på lämpliga områden för biotopskydd har tagits fram. Under 2022 fortsätter arbetet med att bilda åtminstone två nya biotopskyddsområden. **Målet bedöms som nära uppfyllt.**

Öka död ved och ädellövträd i produktionskog: I skötseln av den kommunägda skogen sskapas högstubbar och all död ved sparas samt att ädellövträd sparas och även planteras vid tillfälle, vilket ger att andelen död ved och ädellöv ökar. **Målet bedöms som nära uppfyllt.**

Ekologiskt brukad jordbruksmark: Andelen jordbruksmark, både åker och betesmark, som brukas ekologiskt i Mölndal har legat strax under tio procent sedan 2015. Men samtidigt har de totala arealerna halverats sedan 1980-talet. Idag utgör endast sju procent av kommunens mark av jordbruksmark, ca 870 hektar, varav ca 70 hektar brukas ekologiskt. **Målet bedöms som ej uppfyllt.**

Alla ska ha grönområde inom 300 meter: 94 procent av alla invånare i Mölndal har tillgång till ett grönområde inom 300 meter. Med grönområde avses park eller tätortsnära natur som nås utan att behöva korsa en högst trafikerad väg. Bostadsområden som inte har tillgång till grönområden finns framför allt vid Stallbacken, men även längs Gamla riksvägen och i delar av Källered och Lindome. **Målet bedöms som nära uppfyllt**

Bostadsnära odlingar: De ekologiska, småskaliga odlingarna utgör sociala mötesplatser, bidrar till en hållbar livsstil och till en grönare stad. De senaste åren har flera bostadsnära odlingar startats upp i bland annat Åby, Källered och Forsåker, i samverkan mellan boende, föreningar, hyresvärdar och verksamheter i staden. Andra odlingar sköts av

dagliga verksamheter. **Målet bedöms som uppfyllt.**

Bulleråtgärdsprogrammet: Staden arbetar inte aktivt med åtgärdsprogrammet för buller. **Målet bedöms som ej uppfyllt.**

Radon i flerbostadshus: Av de knappt 400 fastigheter som omfattas har mätningar som visar på att målvärden klarats redovisats för 84 procent. Elva procent visar för höga halter och har förelagts att genomföra åtgärder. Fem procent har ännu inte redovisat, till följd av pandemin. **Målet bedöms som ej uppfyllt.**

Andel personresor med gång, cykel och kollektivtrafik: Under pandemin har det totala resandet minskat. Inledningsvis minskade kollektivtrafikresandet kraftigt och bilresorna minskade samtidigt som cykelresorna ökade. 2021 ser vi ytterligare minskning av bilresor, men också att cykelresorna vid våra mätpunkter har minskat. Förändringar i resvanor är direkt kopplade till pandemin och restriktionerna. **Målet bedöms som ej uppfyllt.**

Samverkan naturvård: Med stöd i Mölndals naturvårdsplan samverkar staden internt för att bidra till att hejda förlusten av arter samt bidra till att bevara och restaurera ekosystem. Under 2021 har fyra projekt genomförts för ökad biologisk mångfald, varav två med extern finansiering. Staden samverkar även externt, bland annat inom referensgruppen för förvaltandet av den kommunägda skogen. **Målet bedöms som uppfyllt.**

Redovisning av stadens miljö- och klimatarbete, kopplat till beslut och styrdokument

Ranking Sveriges bästa miljökommun

Under många år har tidningen Aktuell Hållbarhet rankat miljöarbetet i Sveriges kommuner och utsett ”Sveriges miljöbästa kommun”. Rankingen bygger på enkäter, insamlade data och parametrar som mäter aktiviteten på miljöområdet i landets kommuner. Underlaget förändras från år till år, både beroende på vilka datainsamlingar som finns tillgängliga och som ett svar på att miljö- och klimatarbetet går framåt i kommunerna.

I år hamnar Mölndal på plats 29, vilket fastställer de senaste årens uppåtgående trend. Placeringen beror till stor del på en faktisk minskning av utsläppen av växthusgaser från energiproduktion och fordon, men är också ett resultat av politiska beslut och ett aktivt och systematiskt miljö- och klimatarbete i olika delar av stadens organisation. I stadens förbättringspotential ligger bland annat att samverka mer med akademi och näringsliv i klimat- och hållbarhetsfrågor, att systematiskt värdesätta ekosystemtjänster, att verka för återbruk i organisationen och att kompetensutveckla inom Agenda 2030.

Avfall, återvinning och återanvändning

Avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet betonar vikten av avfallsförebyggande och återanvändning av resurser för att bistå en hållbar utveckling. internt arbete, inventering gällande matsvinn, IT-produkter, engångsplast,

möbler, mm. Under 2021 har möjligheter skapats för ökad återanvändning av material via Återbruket Kikås. Insamling av stadens möbler kommer att gå i full kraft 2022. Växtåterbruket har varit mycket uppskattat av våra medborgare.

Snickare inom serviceförvaltningen har renoverat 37 bänkbord, 17 skolbord och 18 pallplintar, vilket ekonomiskt är mycket effektivt! Cirka 80 procent av de fastigheter som staden äger har möjlighet till full källsortering. Det är en ökning från föregående år. Inom vaktmästeri finns ett stort fokus på återbruk. Under året har lekplatsmaterial och skolmöbler, särskilt gymnastikmöbler, renoverats för att undvika nyinköp. Möbler och redskap passerar även verkstaden för att kunna erbjuda övriga verksamheter restaurerade inventarier via återbrukssatsningen på Kikås.

Hållbarhet i måltid och livsmedel

34 procent av livsmedlen i stadens kök är ekologiska och målet om 1 procent matsvinn är uppnått. I skolmatsalarna har en digital satsning gjorts för att lättare nå elever med information. Fler skolor har startat upp sina matråd under hösten, vilket ger bättre förutsättningar för att arbeta med hållbara måltider.

Klimat 2030 och koldioxidbudget

Mölnadal stad använder koldioxidbudget för att tydliggöra hur mycket utsläppen måste minska lokalt för att uppnå Parisavtalet. Utsläppen av fossil koldioxid i Mölnadal har minskat stadigt sedan 1990. Mellan 2018 och 2019 (senast tillgängliga data) minskade utsläppen med endast två procent. Enligt den uppdaterade koldioxidbudgeten för Mölnadal behöver nu utsläppen minska med 17 procent årligen och närma sig noll runt 2030.

Under året har ett förslag på uppdaterad och fördjupad energiplan tagits fram. Planens övergripande mål är trygg energiförsörjning, fossiloberoende Mölnadal och lokal och förnybar

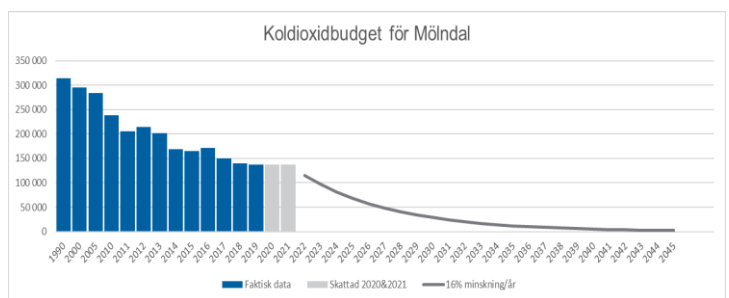
energiproduktion. Åtgärderna har bedömts i förhållande till koldioxidbudget.

Inför 2021 antog staden nio klimatlöften. Fyra av dessa genomfördes helt, bland annat att ställa krav på transporter i upphandling och att genomföra klimatevent för medborgare. Fem löften påbörjades under året, bland annat att använda cirkulära möbler i kommunorganisationen och att målsätta matsvinnet.

Hösten 2021 finns drygt 500 laddpunkter för elbil i Mölnadal på offentliga och privata parkeringsytor, varav ca 160 är publika. En plan för utbyggnad av laddinfrastruktur på kommunala parkeringsplatser har nyligen beslutats. I den fastställs att stadens roll bör vara att komplettera med egen utbyggnad av publik laddinfrastruktur där ett behov finns som inte täcks av privata laddplatser eller andra aktörer. Utbyggnad av laddinfrastruktur är ett fortsatt utvecklingsområde.

Internt klimatarbete

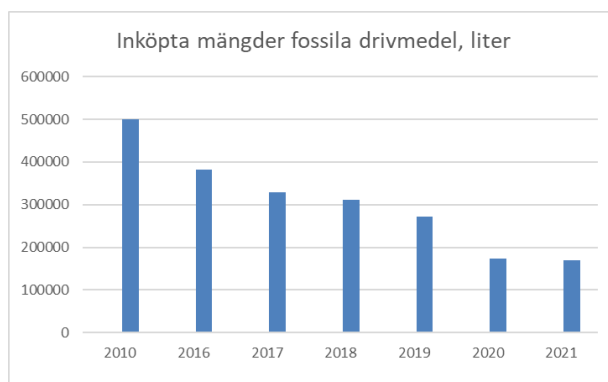
Stadens modell för intern klimatväxling syftar till att stimulera hållbart resande på arbetsplatsen och bidra till att utsläppen minskar. 2021 beviljades 247 000 kr. Ansökningar som prioriterades var genomtänkta och motiverade och hade en tydlig klimatnytta. Det handlade bland annat om inköp av elcyklar och bättre avfallshantering.

Installation av solceller på stadens fastigheter fortsätter. Under året togs två nya anläggningar i drift, båda försedda med batterier. Lagringsmöjligheten bidrar till att ännu bättre kunna solelen och för att bidra till en stabil frekvens. Total installerad effekt på stadens byggnader är nu 603 kW.

Fossiloberoende fordonsflotta

Vid utgången av 2021 var andelen fossiloberoende personbilar uppe i 70 procent och för transportbilar 60 procent. Omställningstakten är fortsatt hög och av alla transportcentralens fordon är nu två av tre fossiloberoende. Målsättningen att Mölndals stads fordonsflotta senast 2025 ska vara fossiloberoende bedöms nås.

Målet mäts också som en minskning av fossila bränslen med 80 procent. Inköp av fossila drivmedel har till följd av omställningen hittills minskat med 66 procent sedan basåret 2010, och koldioxidutsläppen till följd av stadens resor och interna transporter har mer än halverats. Samtidigt har resandet med egen bil i tjänsten minskat med nära 90 procent.

Naturvård och biologisk mångfald

Naturvårdsplanen är ett viktigt planeringsunderlag för att uppnå ekologisk hållbarhet och säkerställa en god framtid. Den vägs med andra intressen och strategiska underlag direkt under översiktsplanen och är ett viktigt underlag i bland annat detaljplanering och tillståndsprövningar och i stadens naturvårdsarbete. Planen innehåller även riktlinjer för skydd och hänsyn för de värdefulla naturområdena och redovisar totalt 124 naturvärdesobjekt.

Naturvårdsarbetet har under 2021 främst varit åtgärder som har planerats inom de olika förvaltningarna. Bland annat har insatser gjorts för att öka biologisk mångfald i grönyteskötseln, exempelvis omställning av gräsytor till ängsslåtter och skapande av faunadepåer. Under 2022 planeras fler förvaltningsöverskridande projekt, bland annat bildande av nya biotopskyddsområden och fortsatt nyskapande av våtmarker.

Denna rapport är ett underlag i arbetet för ett hållbart Mölndal
Stadsledningsförvaltningen, Samordning för hållbarhet

